

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, Folia una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doideceri, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 46.

Brasiovu, 13. Juniu 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Unionistii.

XII.

Am remasu, unde erá vorb'a de rofa, ce o joca interesele inca si cele private. De care multu amu poté se scriemu, mai alesu cà ne sunt plene urechile de atate sciri de totu feliulu, ce sborá crucisiu si curmedisiu cá insectele in dilele de véra.

Se vorbesce, cà pre unele locuri se promitu alegatoriloru munti de aur, déca voru alege pre cutare si cutare (unionistu). Darea de pre unu anu séu doi, — beutura, cata le va incapé in — gura, catu se nu se mai tradiesca nece diece dile etc. Lucruri, cari si pre aliureu se templa, inca si in Angli'a cea liberala, patri'a aristocratiei si democratiei. Póte cà si pre intru alte provincie austriace, ce sciu eu. Ér' atat'a póte se fia cunoscutu celoru mai betrani ehiaru si din Ungari'a si Transilvani'a, candu in congregatiunile marcali ante-martiali nu numai cà alegatorii se ospetau dile in-tregi pre contulu alesiloru, ci in urma-si spargeau si capetele, totu cá in Angli'a cea liberala.

Ce mirare dar', cà si acumu potu se se temple unele cá acestea, déca nu tocm'a acestea? Capulu lucrului e, se se capete voturi; apoi alegatoriulu impacesse cu consciencia sa, seau cu nationalismulu sau, cumu va poté. Ér' alesulu deputatu inca va sci, ce se faca, mai alesu, cà acumu a trecutu mod'a instructiuniloru mai pre totu loculu, afara de Sachsenland. —

Asia se templá ici-colea si candu cu alegerile la comitetele comitatelor. Intru unu cercu alu Cetatei-de-balta, 12 sate romanesce si 4 unguresce alese de membru unu negociatoriu armenu; asi poté sci, spunu, si numele si loculu, ci personalia sunt odiosa et non pertinent ad rem. Maioritatea a fostu romana. Cumu s'a templatu dar', de a alesu nu romanu, ci de alta nationalitate? Nu sciu, — eli voru fi sciendu mai bene. — Atat'a inse sciu, cà acestu deputatu alesu prein maioritate romana, n'a votatu nece-una-data cu romanii.

Asemenea se voru fi fostu intemplatu, póte, si pre alirea; — asemenea se voru mai templá, póte, si de aci inainte la alegerea deputatiloru romani. Si ast'a se va templá cu atatu mai desu, cu catu partia neromana va fi activa, ér' cea mai romana mai neactiva, si cu catu interesele oferite voru fi mai amagitórie, ér' persoanele indulcite mai daunóse si mai lacome.

Inse nu numai interesele momentanie potu se amagésca pre alegatoriulu romanu, cá sesi dè votulu neromanului, ci chiaru si alte prospecte atragatórie, si unele relatiuni sociali, in carile se afla alegatoriulu cu candidatulu neromanu. Pentru cà, cumu se nu dè curteanulu votulu seu domnului seu, séu celuia, pre carelelu voliesce domnu-seu? Cumu se nu asculte romanulu de d. szolgabiró, si de d. főbiró, si de d. vicespanu, — inca chiaru si de jupanulu cutare si cutare? Aste sunt lucruri tóte prea firesci, inse care scarescu numerulu voturiloru pentru deputatii romani, si crescu numerulu deputatiloru neromani. Moralulu fabulei totu d' un'a resultéza dein finea ei, cumu se terminéza.

Inse déca lenga joculu intereselor, care pre ali-

rea se numesce coruptiuni politice, nu s'aru mai adage si alte cause timentórie totu spre acel'asi scopu, si cu rezultate totu asemenea, inca totu ar' mai fi, ce ar' mai poté biata fi. Ci e prea bene cunoscutu, cà nu numai in Transilvani'a, ci si in tóte partile lumei in lungu si latu, clasa poporului agricultoria are cea mai puçina educatiune politica, si a nevolie póte strabate cu mentea se intieléga cestiunile politice, la carile se chiama sesi dè parerea — adeca votulu. Ea totu de un'a are lipsa de un'a conducere credentiósa, cá si prunicii de manuducerea parentiloru sei.

Acumu ce póte fi mai usioru, de catu a portá pre bietulu omu nepreceptoriu, in catreu vrei, déca cade in man'a unui omu, carei scie vorbi la intielesu? Aci nu e de lipsa, nece multa oratoria, nece filosofia, — ci e destulu numai unu cuventu, care se faca impresiune, argumentum ad hominem, cumu se dice, si apoi e gat'a tréb'a.

De esemplu, vene cineva si dice unui bietu de tieranu romanu: „Nui de lipsa se mérga la alegere totu satulu (déca-i satulu romanescu), cà e vremea lucrului, ci e destul se mérga din totu satul cate doi — trei romani, si cate doi — trei unguri, cà totu atat'ai; la ce se mai amblati cu toti pustii, flamendi si setosi doua — trei dile, póte si o septemana?“ — „Asiai aicu cea, domnule; la ce se meremu cu totii.“ — Si tréb'a s'a ispravitu, — ca totu satulu — cate doi — trei, ér' ungurii si sasii cu tiocumpocu. Apoi tiene-te romane nauçu! Moralulu fabulei.

De alta parte, ómenii politici intru unu satu voru indemná se dè votarile lui Petru, — intru alu doilea lui Pavelu, intru alu treilea si cele alalte lui cutare si cutare. Apoi punemu cà in cerculu Blasiului sunt 103 unguri alegatori, si 1555 de romani (date autentice, nu fecte), — intru alu Aiudului 73 unguri, 594 romani, — intru alu Belgradului 36 unguri, 964 romani, — intru alu Zlagnei 30 unguri, 982 romani, — si intru alu Campeniloru 4) dicu patru) unguri si 177 romani, — asia catu intru aste cinci cercuri ale Albei inf. maioritatea alegatoriloru romani e colosale, si de acea se punemu, cà intru aste cercuri pre lenga tóte intrigele, totu nu voru intrá decatu deputati romani: — inse in cerculu alu VI-lea alu Ciumbudului numerulu alegatoriloru unguri e de 378, ér' alu romaniloru numai de 1230, asia aici nu lipsesce, de catu cá romanii se se impartia in 4 parti si se voteze pre 4 candidati, — si lucrulu s'a ispravitu. Pentru cà celu ce va inspirá romaniloru sesi impartia voturile, acel'asi va suatui celoru alalti, cà se sile concentreze numai intru unulu.

Noi amu auditu si pan' acumu de unele diferente, ce se pregatescu chiaru dein partea romaniloru, — fiendu cà ambitiunea unoru ómeni atatu e de mare, catu nu le pasa de ori ce resultatu, si de acea pre unele locuri se scóla cate doi — trei candidati séu si mai multi, unulu in cuntr'a altuia, totu romani.

Aci e reulu si mai mare, — si ne dovedesce, cà nu avemu disciplina politica, carea cere, cá sesi subordineze fia-carele ambitiunea sa Interesului publicu. Nosce te ipsum! Si se fii catu de mare, intru unu momentu atatu de criticu, nu te imbuldi pre tene in-

suti, si astépta, se te provóce alții. Au partit'a unionistica face-va erori politice cá acestea? Invetiati-ve invetiatura in-tielépta nu numai dela amici, ci si dela inimicii vostri.

Momentulu e criticu, si caus'a e sacra. Totu romanulu, carele e romanu, la flamur'a s'a! In bene si reu, unu sufletu si una anema se fia! Acumu se tractéza de sórtea si venitoriuulu romanului transilvanu, si amaru de acelu omu, carele e proditoriu causei si onórei natiunali. Care se nu fia! X.

Unu corespondinte anonimu

alu „Telegrafului romanu“ prefacunduse, ca s'a scandalitu in teori'a mea privitoare la uniunea Ardealului cu Ungari'a in Nr. 44 alu aceluasi diurnalu díce, ca densulu „anonimulu“, „trebue se pasiésca spre a o c o n d e m n a p e f a c i a“, eara apoi mai pe urma ilu apuca si o compatimire de mine, ba pana si de „meritele mele, in catu dómne feresce.

Ce vi se pare Domniloru, cumu póte cineva lucrá pe fa-çia si totusi a se ascunde sub masc'a anonimitatii si inca a unei anonimitati ce sia luatu de emblema pe sa getato- rulu?! Acésta nu se póte. Tocma pentru aceea deci si totodata pentrucá minutele de façia nu értá nici unui romanu cu judecata nescalcata a perde timpulu cu dispute de acelea, la care nu avea grija, ca preste cateva septemani ne voru intinde alții ocazioni destulu de neplacute, eu din parte'mi nu voiu a respunde astadata sagetatorului anonimu si mas- catu nici cu o litera. Mai anteu masc'a josu, manusi'a arun- cata pe façia, apoi eata parol'a mea de onóre, ca o voiu ridi- cá earasi pe façia si inca pe unú terenu, unde numi va impune nimini tacere de frica, cá nu cumva se vorbescu ceva ce ar displacé celor mai tari. Deci — la revedere façia 'n façia, si'l vous plait, in Sibiiu in sal'a dela „Imperatulu Ro- maniloru.“ Eara pana atunci amicii mei de opiniuni se potu odichni in spiritulu loru déca voru aflá deocamdata numai doua impregiurari. Un'a din aceea este, cumuca in regiunile cele mai inalte din Vien'a sunt fórte multi, carii in privint'a diferentieloru ungaro-austriace incuviintiéza teori'a mea (déca si déca aceeasi va fi cumuva numai a mea), pentruca ei de alta parte cugeta multu mai nobilu decatu cá se nu abominese teori'a ce se numesce bellum omnium contra omnes, carea in 1848 pana la Decembre apucase in capulu afaceriloru; eara dela ardeleni ceru simpleminte recunóscerea unitatii mo- narchiai si imperatoriei actiu la parlamentulu imperialu, eara nu amestecarea nostra la cele mai grele, mai delicate, si mai neplacute diferentie ale casei domnitórie cu o tíera séu alt'a cu o coróna séu ceealalta, mai vertosu, candu astadi numai princípii nu sciú, cumuca diferenti'a principala, diferenti'a unica in felulu seu purcede din art. III. si mai anumitu din §§-ii 2, 3, 7. s. a. ai an. 1848, prin carii regele devine o umbra, eara palatinulu i se da potestatea regésca intru tóta poterea cuventului.

Mai departe se cuvine a sci, cumca totu aceia, carii afla „teori'a mea“ atatu de periculósa precumu o tiene anonimulu sagetatoru, credu acumu totuodata, cumuca si cele 12 postu- late si greominte formulate si propuse conferintiei de ei in- sii, sunt atatu de compromitetóre si periculóse (pentru cine?), incatu aceleasi nici pana in ór'a de façia nu avura curagiu de ale substerne la locurile mai nalte intru intielesulu deci- siunii conferintiei dela Sibiiu, ci se paru a fi date cu totulu uitarii, séu ca dóra densii au reflectatu mai tardiu, cumuca multe din acelea postulate nu'si avea loculu loru acolo, unde le destinaseru totu dloru, si ca din contra in loculu acélora trebuea a se substitui altele? Ci rabdare pana la dieta, candu apoi póte fi, ca unele cortine se voru ridica séu trage la o parte. —

Brünn. 19. Juniu 1863.

G. Baritiu.

Cumu publicara szolgabiroii ordinele in privint'a alegeriloru pentru dieta?

Dein tóte partile ne vinu sciri cu totulu secure, cá DD. DD. szolgabiroii impartindu listele celoru indreptatiti la ale- geri de deputati pentru dieta, pre la respectivele comunitati, in locu de a invatia pre ómenii cumu se reclame, nnde si la cine potrivit cu detorri'a dloru si cu ordinile mai inalte, au dísu si invatiatu pre toti si pretutindine, ca nu e de lipsa se mérga toti, ci judele, biroulu cu 2, 3 ómeni séu jurati, cei alti potu tramite in scrisu pre cine vréu de deputatu. Asiá in specie szolgabiroulu Vadadi, Gazda, Jacob Károly, Kö- lönte, Mangesius scl. o impregiurare fórte favoratóre pentru noi, pentrucá altufeliu nu putea destepta pentru ponderositatea obieptului mai bine pre romanu, si alú impintená, cá eo ipso se mérga toti „nitimur in vetitum cupimusque negata haberi.“

Ceva mai superatoriu la prim'a vedere e faim'a, ca mai multi proprietari au tocmitu cu de cei indreptatiti se le faca cate o dí de lucru pentru unu fiorinu doi, pre óarii iau si platitu in- ainte incheiendu contracte si stipulandusi in casu de nevenire la lucru pre díu'a ce lu ar chiama 20 fl. desdemnare. E mare probabilitate ca acesti proprietari isteti voru chiama pre oble- gatii indreptatiti tocmai in dílele de alegere, cá sei impedece dela mergerea si alegerea deputatiloru. Minunatu! dar si mai minunatu, déca acesti oblegati detorosi voru tramite serbito- rii sei séu altu omu ne'ndreptatitu la alegere in loculu loru, cá se faca lucrulu stipulatu domnului istetiu proprietariu, si inca si mai minunatu, déca nu voru tramite nece altu omu, si voru lasá pre domnii proprietari se le judece legea 20 fl. pentru 1, 2, — ce nu se póte, pentruca contractele incheiate cu vointia de a insielá pre cineva, nu stau, n'au putere. Asiá dara, cá minunatu! deci înainte la alegeri cu ori ce pretiu, la alegeri cá la molitva Pasciloru, si apoi la sapa, cósá — camu reu — si la ogoru.

Intr'aceea mai infioratória si chiaru scarnava e lupt'a in- tre noi, cá se tacu de comitatulu Hunedórei, unde se facura preliminarile de alegeri si deputati, cá pentru unu sinodu, si unde unu barbatu si juristu cá M. Nicola, mineralogu cá Pi- posiu Victoru, Puposiu Lazaru, de si impamenteniti, si bine cunoscuti in partile locului fura uitati si respinsi pentru in- terese de clica si de clica der alte Zopf, me marginescu la sengurulu cercu alu Aurarii, comitatulu Albei. — Dupa cumu se sci si se vede candidatu regimului pentru acestu cercu fú si e Dumitru Boer, presiedintele sedrii in Abrudu, unu barbatu destulu de harnicu si bunu aperatoriu alu causei, mai pre de parte si cu o politica fina.

Acestu candidatu alu regimului, cá si multi alții in con- ferenti'a inteligentiei romane din Aiudu pre la 3, 4 a. l. c. cadíu si se inlocui cu unu altu barbatu de si nu mai popu- lariu, dar' in specialitatea sa uniculu si de toti cunoscutu re- numitul Georg. Angyalu, secretariulu aulicu, care senguru intre deputatii romani e in stare a da desluciri in privint'a aurului, serbindu preste 20 ani la camer'a din Auraria, si pre airea. Cine scie me rogu nevoile si superarile, scurtarile, si relele ce le sufere metalurgii nostrii din lips'a unei legi po- trivite si corespundiatórie referentieloru locali? Cine va fi in stare a formulá si compune o astufeliu de lege asiá cumu o ar fi compun. formulatu. si motivatu Angyal? si totusi elu se nu póta fi deputatu, pentru ca e unitu, si atunci caus'a neunitiloru e pierduta! O tempora! o mores! da cine nu crede acésta, poftésca in conferintia dela Jieln'a sub presi- diulu parintelui protopopu Ratiu, — se audia, in ce periculu e confesiunea resariténa, de voru fi mai multi uniti in dieta! — Se védia cu ochi, se audia cu urechile, cumu barbatulu do- ririloru si alu increderei metalurgiloru séu baniasiloru nostrii e delaturatu, si in loculu lui preliminatu candidatu, si in scrisu pre tóte foitiele unu altu barbatu, ce e dreptu, multu mai popularu, inse departe de Angyal in multe privintie; modestia si respectulu celu avemu pentru acestu barbatu, ne impun de a vorbi mai incolo, asteptandu dupa macsimele propuse de Belugardianu in Nr. 42 alu Gazetei, cá „cei mai teneri se céda locu celoru mai batrani.“

O dificultate si cumu amu díce perplesitate, face in multe locuri denumirea séu publicarea de denumire a regalistiloru, prein care multi se vedu surprensi, audiendu si citindu, ca preliminaratii loru candidati sunt regaiisti.

Ce e amana, nu e minciuna, e vorba prósta, dar fórte buna. Scirile despre regalisti sunt numai dein diare nepositive*) fara de acésta Imperatului ei sta in libera voia a alege si de- semna de regalisti pre acei ómeni demni, carii s'au destinsu ori candu, deputatu inse nu póte face decatu numai maiori- tatea voturiloru celoru cu 8 fl. censu. Deci pana candu de- semnatii si preliminaratii nostrii nu ne voru multimi de incre- dere, ce au ceruto dela noi, sei alegemu, fara nece o indoiéla séu perplesitate. Belugardu, 22. Juniu 1863. A. S.

Sciri in caus'a alegeriloru. In Brasiovu se con- tinua adi in 26. actulu alegerei. Sasii da voturile cam la DD. Schnell, Wächter, Maager, Bömches, Brennerberg, Trausch; ear romanii disciplinati la DD. Dateu si Constantinu G. Joan. Resultatulu inca nu se póte sci.

In cercurile districtuale se alese: Graf Mikes in Sacele- Apátza, Franciscu de Trauschenfels si Franciscu de Brenner- berg. — Asiá romanii remanu fora neci unulu. —

*) Ba, cei publicati in Nr. Gaz. 43 col. a 4-a au si pri- mitu convocarea, dar' ceilalti de mai nainte sunt numai pro- pusi, ei se potu alege!

Ecsamele finale decurgu la tóte instituttele in septeman'a alegeriloru. Timpu frumosu, starea sanataii imbucuratória. Cerealele frumoase. Sericultur'a latita si promite rezultate bune. Negotiulu stagnóza. Óspeti la bai de peste Carpati incepu a veni; inse acumu postpuemtu tóte marelui actu alu alegeriloru la dieta.

Necasu de mórte. Citimu tocma numai acumu publicarea r. guberniu, prin care se face de scire, ca neci decumu nu e ertatu cá comunele se tramita la alegere numai cate doi cá reprezentanti, ci dupa ordinea de alegere, fiacare alegatoriu numai in persóna se póte folosi de acestu dreptu, si acésta ordinatiune e datata din 15. Juniu a. c.!

Nu scimu, unde, candu se va incepe si fini actulu acesta, dar in sasime a inceputu. Dómne! fa se dispere orce indiferentismu, orce patima inderetnica dintre romani!!!

In 24., dupa ce se fini instalatiunea magistratului de aici, urmata de o masa stralucita de vr'o 180 persóne, se re'tórse comesulu locut. Asiá, candu altii si petrecu solemnandusi solidaritatea, noi tremuramu de biciulu intrigeloru, ce se audu de prin multe locuri a fi tiesute in prejudiciulu reprezentantiei nóstre la viitóri'a dieta. — Ardeleni fi mai ciocoiu politicesce!

Se crede, ca diet'a nu se va amana decatu pana in 15. catu cere durarea alegeriloru.

Zlatneniloru! Unitiva intr'unu barbatu cu totii, in celu mai probatu de totii!

Alta amanare. Una publicare a presied. Asociatiunei trans. amana adunarea ei generala din Blasiu pe timpu nedeterminatu, cumu vomu vedé in Nr. v.

Proiectele de lege esite dela r. gub. se publica prin diurnale si cela asupra oficialitatii limbelor patriei nu e mai pucinu decatu unu planu cu usi deschise, cá in urma se remana totu limb'a maghiara singura suprematica, pastranduise prerogativ'a, cu cuventu „ca se afla cu scopu“, chiaru si in proiectu. N'au ajutatu neci dispute neci proteste; — acumu se nu avemu neci deputati deajunsu in dieta, apoi de la cine? ce se mai astepti pentru punerea in fapta a egalei indreptatiri de limba? ca déca acésta va remané su papucu, apoi sanatare buna si tu ceealalta egalitate si inarticulare, ca nu ne ajutati nemica ci remaneti o figura pieta fara viétia!!! Le vomu impartasi.

Protestu din com. Hunedórei, datu la comisiunea centrala, in contra individiloru, cari s'au aflatu inscrisi in listele de alegere fara censu, fara numai pentru ca sunt nobili, — din cerculu electoralu alu Totestiului.

Prea-onorata comisiune centrala!

Pe temeulu regulamentulu provisoriu, ordonatu dela locurile mai inalte pentru rectificarea individiloru neindreptatiti cu censulu de alegerea deputatiloru la viitórea dieta a Marelui P.incipatu Transilvani'a, si a nenumarateloru escese comise in aste privintie, facemu urmatoriulu protestu, si in specie asupra individiloru inscrisi in listele de alegere dein cerculu electoralu alu Totestiului. — Asia

a) Fiinduca in comunele Sélasiulu de susu, Parosu, Pescera, Mecead, Bajestii, Riu Albu, Silvasiu de susu si de josu, Ferhedinu de diosu, Tustea si Giula mare, s'au aflatu individi fórté numerosi inscrisi in contra §-lui 29 din regulamentulu provisoriu pentru alegere, si in contra §-lui 33 si 34 si punctele A, B, C.

b) Fiinduca in contra §-lui 31 nu s'au inscrisu in listele de alegere comunele, care au censu de 8 fl.

c) Fiinduca fórté multi individi s'au nedreptatitu ne puinduse in listele de alegere, si neci de catra comisiunea reclamatóre, dupa ce au reclamatu nu s'au inscrisu, adeca, acei individi a carora contributiune, fiinduca au fostu a capului pusa dupa fiu, si a pamentului dupa tatelu seu, care inca s'au aflatu mortu s'au scosu dela banii capului, de si totu sub acelasu numeru, acelasu pamentu, avendu censulu de 8.

d) Fiinduca ca cei mai multi dintre dascali comunali nu s'au inscrisu de catra comisiunea rectificatóre, refusanduse, ca in acestu anu nu au sustienutu scóla, de si acésta in unele locuri e adeverata, dara caus'a au devenitu dein nepasarea oficialiloru politici respectivi, cari nu s'au implinitu datorinti'a.

e) Fiinduca ca cei mai multi deintre oficialii respectivi nu s'au implinitu datorinti'a spre a incunoscintia pe poporu la tempulu seu, si notari la rogarea poporului nu s'au prezentatu, cá se le cetéscu lista indreptatitoru, si acelu ce aru avé dreptu de reclamatu, sei clarifice din tabelele contributionale, precumu si unii judi, cari din contumacia nu au voitu a da tabelele contributionale cerute la tempulu seu, cá se póta reclama.

f) Fiinduca in contra instructiunei preinalte listele inscrite cu membri indreptatiti la alegere, tramisa dela comitatu **au fostu false** cele mai multe nume, si casunatóre de turburare in poporu, prin insorierea aloru dieci de membri neindreptatiti: sierbitori, fugari si necunoscuti:

Asia cu tóta omagial'a supunere predamu acestu protestu prea-on. comisiuni centrale a acestui comitatu cu acelu adusu, cá pre-on. comisiune in faci'a completei comisiuni se iè la pertractare si investigare cumuca: prin ce modalitate, prin cine, cumu, deunde, si cu ce scopu s'au transpusu in aceste liste de alegatori atatea nume neindreptatite, false si necunoscute; si pentru ce oficialii respectivi, precumu judii cercuali, notari si judii comunali, cari traiescu depe spatele poporului, fiindu obligati in acésta privintia cá se clarifice poporul, dara mai tare la esacerbata, portandu poporul dupa protocoálele contributionale, dela jude la notariu, dela notariu la judele cercualu, cá se se amane tempulu reclamarei; — si totu deodata pretindemu, cá acestu protestu se se transpuna si inalt. r. guberniu spre deplina incunoscintiare si gratiósa indreptare. Datu in Totesti, 17. Juniu 1863.

George Popp Demsusianu m. p., parochu gr. cat. alu Demsusiului. Nicolau Cassianu m. p., parochu gr. cat. alu Totestiului. George Dioniu m. p., jude in comuna Demsusia.

Este inse de observatu, ca protestulu s'au facutu, pentruca in acele comune locuescu mai totu **nemesi**, si acestia **au fostu inscrisi**, indreptatiti cu totii; in alta comuna au fostu pusi peste o suta, **si cu censu nu s'au aflatu** mai multi decatu douadieci.

Chronica din afara. PRINCIPATELE UNITE ROMANE.

Suntemu provocati a publica urmatoriulu articulu:

„Situatiunea politica a Romaniei cere imperiosu, cá Romanii se nu acórdé drepturi politice strainiloru.“

Intr'unu articlu, intitulatu „Israelitii in Romani'a“ insiatu in diurnalulu francesu „La Voix de la Roumanie“, ce se publica in Bucuresci de Ulysse de Marsillac, se apara cu multu zelu si talentu drepturile politice, la cari tendu a ajunge israelitii in statulu independentu romanu.

Nu sciu, déca autoriulu acestai articlu este israelitu séu unu cosmopolitu, care nu tiene comptu de drepturile interióre ale unei natiuni: — inconsecintia, credu, ca este si un'a si alt'a. — Mi veti permite, Dle Redactoru, de a'mi esplica prin diurnalulu Dvóstre, in cestiunea ce tratéscu mentionatulu articulu, ca-ci se atinge de dreptulu celu mai mare alu unei natiuni, de esistinti'a sea cá natiune chiaru si in interesulu nostru cá romani. Ve rogu a'lu insira in intregulu seu.

Dela fundarea statulu romanu de coloniile romane prin contopirea loru cu elementulu dacu, natiunea romana a usatu de drepturile sale neprescriptibili, si pre catu timpu simburile de coruptiune alu strainului n'a strabatutu in sangele seu celu puru, acuil'a romana a fostu totdeuna munda, frumoasa si voiósa; ca-ci fiii Romei n'au umilitu-o. Chiaru candu torentele barbariloru din véculu de feru au nepaditu si au inundatu Europ'a intréga, si cá unu cataclismu au desradacinatu multe natiuni si le a stersu dupa globu pentru eternitate, singura ea s'a stracuratu fara a fi abatuta, pentru ca in vinele sale curgea unu singuru sange, in anim'a sea batea o singura anima, laptele ce sugea erá miere din stupin'a sea. Seculi intregi plana asupr'a romanului slavonulu cu limb'a sea, jugulu ce purtà fù amaru, si fù amenintiatu de a'si perde cu limb'a si natiunalitatea; dara, asemenea unei stanci, de cari se spargu valurile spumóse ale Oceanului aruncate de tempestatile fioróse, romanulu cerbicosu scuturà si rupse lanturile vécuriloru intunecóse; facu prin luptele sale conduse de eroi straluciti, se resuae seculii de glori'a numelui seu.

Cercetandu istori'a romaniloru, se va vedé, ca n'a fostu epoca mai trista pentru acésta tíera, decatu candu fanariotii, goniti de iataganulu musulmanu si au aflatu refugiu intre romanii ospitaliari, cari dreptu recunoscintia au cautatu sei strivésca nu numai materialicesce, dara se i si degradese moralicesce, inveninindu-i sangele prin molim'a corupta a fanarului si silinduse in tóte modurile se i stérgea veri-ce urma de patria si nationalitate. Fatalitate! candu o rana cangrenósa, veninulu si intinde si otravesce totu corpulu bolnavului, si prin urmare aduce disolutiunea lui.

Déca, Dle Redactoru, facui aci o scurta descriptiune despre starea trecuta a romaniloru, scopulu este a demonstra si mai invederatu, ca unei natiuni nu aduce unu reu atatu de mare sclavi'a, strivirea materiala, catu coruptiunea morala a animei, a simtiului de omu, reducerea in fine la sta-

rea de dobitocia. Gloria, inse spiritului secolului de astadi, atmosfer'a cea grea ce respirá Romanulu, a inceputu a se mai curati, si a'si cunoáce amicii si inimici. — Din timpulu de degradare nationala alu dominarii fanariote esistu urme nesterse, si voru remané pentru multu timpu inoa; si acésta epoca se va gravá cu colorile cele mai negre in analele istoriei romaniloru, si cá cea mai trista, decandu exista romanii. Din acestu timpu datésa instrainarea celei mai frumoáse parti din pamentulu Romaniei: sub masc'a religii se ascundea culpabil'a intentiune de a desbraca pe romani de averile loru si a nutri nesce feneanti, vetre de demoralisare si conspiratiune, prin cari sumina tiér'a si acitia intrigele pentru usurparea tronului romanu. — Acumu, marire Domnului, actulu patrioticu alu Marii Sale Domnitoriului Romaniloru, a curmatu pentru totudeauna acésta stare anormala de lucruri si natiunea romana a datu prin acésta o lovitura teribile hidrei fanariote. Cá efecte ale aceleiasi cause este cuprinderea a multe proprietati de venetici greci din Fanaru, si astadi cine impilésa pre tíeranu mai multu, decatu elu, cine l'au demoralisatu decatu elu, cine l'au facutu viclénu decatu lacomi'a greului de a scóte cate nóue pei din spinarea lui speculandu-i si sangele?

Cine pune pedeca la resolvarea cestiunii proprietatii mai multu decatu grecii fanarioti; caci regulamentulu le au datu drepturi politice, si in camer'a Romaniei este reprezentata numai proprietatea.

(Va urma.)

Nru 56—1863.

C O N C U R S U.

La cele siese clasi gimnasiali in gimnasiulu romanescu de legea ortodoxa orientala din Brasiovu, pe lenga profesorii ce su deja in activitate se deschide cu acésta Concursu anca pentru trei profesori.

Dintre cari pentru acela din concurenti, care, pe lenga alte obiecte proponende in clasele gimnasiali inferioari dupa trebuintia pana la implinirea numerului de óre prescrisu, se va oblega din capulu loculu, ca va propune in gimnasiulu superioare sciintiele Matematice fizice, si anume pe anulu scol. 1863/4 Algebr'a in clas'a V si Geometria in clas'a VI, este sistemisatu unu salariu anualu de 900 fl. v. a.

Éra pentru ceilalti doi, pentru fiecare cate 800 fl. v. a. pe anu, sub postulatele, cá concurentele se dovedésca:

a) prin atestatu de botezu, ca éste romanu de legea ortodoxa-orientala;

b) prin atestatu de maturitate, ca a absolvitu studiale gimnasiale dupa nou'a organisatiune;

c) prin atestatu academicu, ca a absolvitu facultatea filosofica unde, si

d) prin atestatu dela deregatoriile politice locali, cá purtarea morala si politica i este nepatata — se voru preferi cei ce prin atestatu voru dovedi, ca si au facutu anii de proba.

Concurentii tóte acestea documente cu suplic'a dimpreuna le voru tramite celu multu pana la 15. Augustu 1863 s. n., adresandule catra subscris'a

Brasiovu 4/16. Juniu 1863.

Eforia a scóleloru romanesci de legea ortodoxa-orientala in Brasiovu.

2—3

Nr. 339. 1863.

E s c r i e r e d e c o n c u r s u.

La scóla capitala romana din opidulu Resinari, care dupa aprobatiunile mai inalte se va dichide cu inceputululu anului scolasticu venitoriu 1863/4, suntu de a se imbracá patru statii de invetatori, o statie de catechetu si alt'a de unu adiunctu. Spre ocuparea acestoru posturi se deschide prin acésta concursu.

Salariile anuale suntu: a) pentru cele patru statii de invetatori, 350 fl. v. a. léfa la fiacre, 16 fl. v. a. bani de cortelu si 16 fl. 80 cr. relutu de lemne. Celu mai capace dintre docinti va fi totuodata dire ctoru alu institutulu si va primí, a fara de salariulu acum aratatu, inoa o remuneratiune anualá de 100 fl. b) pentru unu catechetu la scól'a capitala si scól'a feteloru impreunata cu acestu institutu 450 fl. léfa anualá, 16 fl. bani de cortelu si 16 fl. 80 cr. relutu de lemne. c) pentru adiunctulu de invetatoriu 150 fl. léfa, 16 fl. bani de cortelu si 16 fl. 80 cr. relutu de lemne.

Tóte aceste salarii se voru platí regulatu din cas'a alodiala a opidulu in rate lunare anticipate.

I. Competintii la posturile de invetatori voru avé a documentá:

1. prin unu atestatu de botezu, ca suntu romani de legea greco-orientala;

2. prin atestate bune, ca au absolvatu celu pucinu gimnasiulu inferioru, cum si cursulu pedagogicu prescriu;

3. cumca sci bine celu pucinu un'a din cele doua limbi neromane ale patriei (german'a si magiar'a);

4. déca au mai implinitu undeva séu nu servitiulu de docinte si cum? —

5. cumca au dusu o viétia morala si au avutu purtare politica nepatata.

II. Concurintele la statiunea de catechetu asemene va avé a'si dovedi calitatile cerute in punctele precedente 1., 2., unde vine a se adauge si absolvarea cursulu teologicu, 4 si 5. — Catechetulu va avé se fia liberu de tóte alte ocupatiuni si obligatiuni parochiale, prin urmare fara de parochia.

III. Concurintele la statiunea de adiunctu va avé a dovedi calitatile recerute in punctele 1 si 5 cum si ca au finitu cu succesu bunu atate studii, catu se póta pe deplinu coresponde chiamarei sale de adiunctu invetatorescu, de sine se intielege ca si cursulu pedagogicu.

Competintii la ori care din aceste 6 statii au asi tramite cererile lorú provédute cu tóte dovedile despre cele amintite la oficiulu subsemanatu (post'a din urma Sibiu) celu multu pana la 1. Augustu 1863 st. n. cá actulu alegeriloru se se póte inaintá de timpuriu la locurile mai inalte spre intarire. Concurintii la statiunile de docinti, cari se sci de plinu apti pentru purtarea oficiulu de directoru, au a-si esprimá in cerere si acésta dorintia a lorú, cá dupa alegerea celor 4. docinti se se póta face indata si alegerea de directoru a unui'a dintrénsii, in sperarea incuviintiarei mai inalte.

Resinari, 6. Juniu 1863.

3—3

Oficiulu opidanu.

C O N C U R S U

pentru postulu de invatiatoriu in Milasiu mare.

Dupa cumu s'a facutu dispusetiune s'au prelungitu terminulu la concursulu de invatiatoriu de aici pana in ultim'a Juliu c. n. Cu postulu acesta e legatu: Cortelu naturalu din un'a casa de locuitu cu cuchna, gradina de legumi si unu cuantu de pamentu de siesedieci juguri comasatu intr'o massa. Doritorii de a ocupa acestu postu voru avé de a'si substerne pe terminulu mai susu indicatu recoursele sale la Joane Hosszu, preotu gr. cat. rom. si directoru scólei comunale, cu urmatórele adevérintie demne de tóta credintia. a) Testimoniu, ca au absolvatu macaru gimnasiulu inf. séu cursulu pedagogicu cu clase si portari morale bune; b) a fostu celu pucinu 3 ani unulu dapa altulu invatiatoriu, si ca propunerile lui au avutu succesu bunu, precumu si portare morala esemplara; c) cumu ca scie limbele patriei.

I N S C I I N T I A R E.

La Gras, Barth & Comp. in Breslau a esitu o brosiura, care cuprinde mai multe sute atestaturi despre

Sirupu de peptu,

care se apróba de mai multe fisicate, unu mediulocu pentru orice tuse vechia, pentru durere de peptu, ragusial'a de ani, greutate in gatu, plumon'a balosa, care intr'u casuri fórté numeroase, au liferatu celu mai multumitoriu resultatu.

Acestu Sirupu lucrédia indata dupa intrebuintiarea d'anteiu avangiosu binefacatoriu, mai virtosu la tuse convulsiva si tuse magarésca, ajuta scóterea flegmei cei lipiceinecaciósa, alina iritamintul in gutlegiu si departedia in scurtu timpu ori care macaru catu de infocata chiaru si tusea pe optica si scuipatur'a de sange.

Pentru BRASIOVU am datu D-lui **S. P. Mailatu** uniculu depositoryu.

Pretiuulu unei 1/4 butelia 1 fior. in sunatori.

" " 1/2 " 2 " "
10 G. A. W. Mayer in Breslau (Prusi'a.)

Cursurile la bursa in 20. Juniu 1863 sta asia:

Galbini imperatosci	—	—	5 fl 29 cr. v. a
Augsburg	—	—	110 " 50 "
London	—	—	111 " 10 "
Imprumutulu nationalu	—	—	81 " 15 "
Obligatiile metalice vechi de 5 0/0	—	—	76 " 15 "
Actiile bancului —	—	—	795 " — "
" creditulu —	—	—	191 " — "

" Obligatii desarcinarii pamentulu in 10. Juniu 1863:

Bani 73.25 — Marfa 73.75.

Redactoru respundietoru

JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
JOANNE GÖTT.